

Stf justitieombudsmannen
Jan Pennlöv

Skatteverkets handläggning av en ideell förenings ansökan om organisationsnummer

I en anmälan till JO klagade AA på Skatteverkets hantering av föreningen B:s ansökan om organisationsnummer. Han anförde bl.a. att Skatteverket, i en begäran om kompletterande uppgifter, hade uppgett att en ideell förening bl.a. skall ha årsmöte varje år och då bl.a. välja styrelse och revisor. Verket hade vidare uppgett att detta innebar att B:s stadgar måste ändras.

Sedan Skatteverkets handlingar hade granskas anmodades verket att yttra sig över det som AA anförde angående verkets påstående att B:s stadgar måste ändras. Skatteverket anmodades att även redogöra för hur verket avslutade det i anmälan aktuella ärendet.

I sitt remissvar anförde Skatteverket i korthet följande. Med anledning av en ansökan om tilldelning av organisationsnummer skickade skattekontor 2 i Linköping den 31 maj 2005 en förfrågan till B. I förfrågan angavs att skattekontoret önskade vissa kompletteringar av ansökan enligt följande. Stadgar och/eller protokoll måste kompletteras med uppgift om firmatecknare. En ideell förening ska ha årsmöte varje år. På årsmötet ska man välja styrelse och revisor. Stadgarna måste ändras och kompletteras. Ärendet är vilande tills begärda kompletteringar inkommit. Den 22 augusti 2005 skickade skattekontoret en påminnelse till B. vari kontoret angav att svar önskades på tidigare utsänd förfrågan. Vidare angavs att svaret skulle komma in till kontoret senast den 30 september 2005 och att vid uteblivet svar så skulle ansökan komma att lämnas utan åtgärd. I tjänsteanteckning den 17 oktober 2005 konstaterade handläggaren att myndighetens förfrågan var obesvarad. Någon mer åtgärd vidtogs därför inte utan ärendet avslutades samma dag.

AA kommenterade remissvaret.

I sitt beslut den 17 januari 2008 anförde *stf JO Pennlöv* i bedömningsdelen följande.

Jag vill inledningsvis framhålla att det inte är JO:s uppgift att ta ställning i sakfrågor. Jag kommer således inte att uttala mig i den materiella frågan om

Skatteverkets syn på vilka krav som gäller för att en ideell förening skall kunna tilldelas ett organisationsnummer. Oavsett påståendets riktighet i sak anser jag emellertid att Skatteverkets formulering ”Stadgarna måste ändras och kompletteras”, var olämplig. Ett bättre sätt att uttrycka saken hade varit att ange vilka kriterier som skulle vara uppfyllda för ett möjligt bifall.

Vid sin påminnelse om den tidigare utsända skrivelsen upplyste Skatteverket att ansökan skulle komma att lämnas utan åtgärd vid ett uteblivet svar. Upplysningen visar på bristande kunskaper om Skatteverkets skyldigheter. En myndighet kan inte skilja sig från ett anhängiggjort ärende på annat sätt än genom ett beslut. Det kan vara ett beslut i sak eller ett beslut om avvisning eller avskrivning.

Om en ingiven handling är ofullständig följer redan av myndigheternas serviceskyldighet, så som den uttrycks i 4 § FL, att myndigheten bör ge den enskilde vägledning i fråga om hur handlingen bör kompletteras. Om bristen gäller en förutsättning för att en framställning skall kunna prövas i sak bör myndigheten, motsvarande vad som enligt 5 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) gäller för förvaltningsdomstolarna, förelägga sökanden eller klaganden att inom viss tid avhjälpa bristen vid påföljd att hans talan annars inte tas upp till prövning.

Oavsett om myndighetens utredning mynnar ut i ett beslut i sak eller i ett avvisnings- eller avskrivningsbeslut skall den sökande, om det inte är uppenbart obehövligt, också underrättas om innehållet i beslutet. Går beslutet sökanden emot skall han dessutom underrättas om hur beslutet kan överklagas.

I förevarande fall har Skatteverket, sedan begärd komplettering uteblivit, avslutat det av föreningen B. anhängiggjorda ärendet utan att alls ha fattat något beslut. B. har därigenom fråntagits möjligheten att begära omprövning och, i ett senare led, överklaga Skatteverkets beslut.

Skatteverket förtjänar allvarlig kritik för sin hantering av ärendet.